DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

2. oktober 2003 *

I sag C-199/99 P,

Corus UK Ltd, tidligere British Steel plc, London (Det Forenede Kongerige), ved solicitors P. Collins og M. Levitt, og med valgt adresse i Luxembourg,

appellant,

angående appel af dom afsagt den 11. marts 1999 af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans (Anden Udvidede Afdeling) i sag T-151/94, British Steel mod Kommissionen (Sml. II, s. 629), hvori der er nedlagt påstand om ophævelse af denne dom,

den anden part i appelsagen:

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved J. Currall og W. Wils, som befuldmægtigede, bistået af barrister J. Flynn, og med valgt adresse i Luxembourg

sagsøgt i første instans,

* Processprog: engelsk.

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, M. Wathelet, og dommerne D.A.O. Edward, A. La Pergola, P. Jann (refererende dommer) og S. von Bahr,

generaladvokat: C. Stix-Hackl
justitssekretær: ekspeditionssekretær M.-F. Contet,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at parterne har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 31. januar 2002,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 26. september 2002,

afsagt følgende

Dom

1 Ved appelskrift indleveret til Domstolens Justitskontor den 25. maj 1999 har Corus UK Ltd, tidligere British Steel plc, i medfør af artikel 49 i EKSF-statutten for Domstolen iværksat appel af dom afsagt den 11. marts 1999 af Retten i Første Instans i sag T-151/94, British Steel mod Kommissionen (Sml. II, s. 629, herefter

»den appellerede dom«), hvorved Retten delvis frifandt Kommissionen for selskabets påstand om annullation af Kommissionens beslutning 94/215/EKSF af 16. februar 1994 om en procedure i henhold til EKSF-traktatens artikel 65 vedrørende aftaler og forskellige former for samordnet praksis mellem europæiske producenter af stålbjælker (EFT L 116, s. 1, herefter »den anfægtede beslutning«). Ved denne beslutning havde Kommissionen pålagt sagsøgeren en bøde i henhold til den nævnte artikel 65.

De faktiske omstændigheder og den anfægtede beslutning

2 Det fremgår af den appellerede dom, at den europæiske jern- og stålindustri fra 1974 gennemgik en krise, der var karakteriseret ved et fald i efterspørgslen, som skabte problemer i form af overudbud og overkapacitet såvel som lave priser.

3 Efter at have forsøgt at styre krisen ved frivilligt at lade virksomhederne påtage sig forpligtelser med hensyn til de mængder stål, der skulle udbydes på markedet, samt minimumspriser (»Simonet-planen«), eller ved fastsættelse af orienteringspriser og minimumspriser (»Davignon-planen«, »Eurofer I-aftalen«) fastslog Kommissionen i 1980, at der forelå en åbenbar krise i EKSF-traktatens artikel 58's forstand, og fastsatte bindende produktionskvoter, bl.a. for stålbjælker. Denne fællesskabsordning ophørte den 30. juni 1988.

4 I god tid før denne dato havde Kommissionen meddelt, at kvoteordningen ville blive afviklet i en række meddelelser og beslutninger, hvori den mindede om, at denne ordnings ophør betød, at der på ny ville være et marked med fri konkurrence mellem virksomhederne. Branchen var dog stadig præget af overskudsproduktion, som efter eksperternes opfattelse burde nedskæres omfattende og hurtigt for at gøre det muligt for virksomhederne at klare sig i konkurrencen på verdensmarkedet.

5 Ved kvoteordningens ophør indførte Kommissionen en overvågningsordning, i medfør af hvilken der blev indsamlet statistikker vedrørende produktion og leverancer, foretaget en overvågning af udviklingen på markederne samt gennemført en regelmæssig konsultation af virksomhederne vedrørende situationen og tendenserne på markedet. Branchens virksomheder, hvoraf nogle var medlemmer af brancheorganisationen Eurofer, havde således regelmæssige kontakter med Kommissionens GD III (Generaldirektoratet for »Det Indre Marked og Industri«) som led i konsultationsmøderne. Overvågningsordningen udløb den 30. juni 1990 og blev erstattet med et informationssystem på individuel og frivillig basis.

6 I begyndelsen af 1991 gennemførte Kommissionen en række kontrolundersøgelser i et vist antal jern- og stålvirksomheder og i to virksomhedssammenslutninger i branchen. De blev tilsendt en meddelelse af klagepunkter den 6. maj 1992. Der blev afholdt høringer i begyndelsen af 1993.

7 Den 16. februar 1994 vedtog Kommissionen den anfægtede beslutning, hvori den fastslog, at 17 europæiske stålvirksomheder og en af deres faglige organisationer i strid med EKSF-traktatens artikel 65, stk. 1, havde deltaget i en række aftaler, vedtagelser og former for samordnet praksis vedrørende fastsættelse af priser, opdeling af markeder og udveksling af fortrolige oplysninger om Fællesskabets marked for stålbjælker. Ved beslutningen pålagde den 14 virksomheder bøder for overtrædelser begået mellem den 1. juli 1988 og den 31. december 1990.

Retsforhandlinger ved Retten og den appellerede dom

8 Den 13. april 1994 anlagde appellanten sag ved Retten bl.a. med påstand om annullation af den anfægtede beslutning.

9 Ved den appellerede dom gav Retten appellanten delvis medhold og nedsatte den bøde, virksomheden var blevet pålagt.

Parternes påstande

10 Appellanten har nedlagt følgende påstande:

— Den appellerede dom ophæves.

— Den anfægtede beslutning annulleres, såfremt sagen er moden til påkendelse.

— Subsidiært ophæves eller nedsættes den af Retten fastsatte bøde, som er pålagt appellanten ved artikel 4 i den anfægtede beslutning.

— Kommissionen tilpligtes at betale renter med en rentesats, som Domstolen finder rimelig og retfærdig, af bøden eller en del af denne, når den tilbagebetales som følge af ophævelsen af den appellerede dom eller annullationen af den anfægtede beslutning, for perioden fra appellantens betaling af bøden den 2. juni 1994 indtil tilbagebetalingen ved Kommissionens foranstaltning.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

11 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Appellen forkastes.

— Appellanten tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Appelanbringenderne

12 Appellanten har fremført seks anbringender til støtte for appellen:

1) Tilsidesættelse af retten til en retfærdig rettergang inden en rimelig frist.

2) Væsentlige formelle mangler i forbindelse med vedtagelsen af den anfægtede beslutning.

3) Tilsidesættelse af EKSF-traktatens artikel 65, stk. 1.

4) Retten har tilsidesat retten til kontradiktion, idet den ikke har påtalt, at appellantens ret til kontradiktion blev tilsidesat under den administrative procedure.

5) Tilsidesættelse af EKSF-traktatens artikel 15 for så vidt angår begrundelsen for bødens størrelse i den anfægtede beslutning.

6) Tilsidesættelse af EKSF-traktatens artikel 33, idet Retten ikke annullerede den anfægtede beslutnings artikel 1 for så vidt angår overtrædelser, der blev begået før den 1. juli 1988.

13 De præmisser i den appellerede dom, der kritiseres i forbindelse med det enkelte anbringende, vil blive angivet i forbindelse med behandlingen af det pågældende anbringende.

Appellen

Det første anbringende

14 Ifølge det første anbringende foreligger der en tilsidesættelse af artikel 6 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, der blev undertegnet i Rom den 4. november 1950 (herefter »EMK«). Retten fratog således appellanten retten til en retfærdig rettergang inden en rimelig frist.

15 Anbringendet er opdelt i tre led, der bør behandles hver for sig.

Det første anbringendes første led

16 Appellanten gør gældende, at rettergangen ved Retten ikke var retfærdig. Princippet om parternes ligestilling blev ikke overholdt, navnlig fordi en lang række dokumenter først blev fremlagt for sent. Selv om den mundtlige forhandling begyndte den 23. marts 1998, var de dokumenter, som Kommissionen fremlagde som følge af Rettens kendelse af 10. december 1997, NMH Stahlwerke m.fl. mod Kommissionen (sagerne T-134/94, T-136/94 — T-138/94, T-141/94, T-145/94, T-147/94, T-148/94, T-151/94, T-156/94 og T-157/94, Sml. II, s. 2293), for det første først blevet fremsendt den 14. januar 1998, for det andet blev den ved bødeberegningen anvendte fremgangsmåde fremlagt den 19. marts 1998, for det tredje blev kopien af referatet af det møde i Kommissionen, hvorunder den anfægtede beslutning blev vedtaget (herefter »mødereferatet«), stillet til appellantens disposition den 20. marts 1998, og for det fjerde blev andre dokumenter først overgivet under retsmødet.

17 Kommissionen har hertil for det første bemærket, at de dokumenter, der blev fremlagt den 14. januar 1998, således blev fremlagt to måneder før retsmødet, hvilket gav appellanten tilstrækkelig tid til at gøre sig bekendt med dem, for det andet, at selv om metoden for bødeberegningen først blev fremlagt den 19. marts 1998, var der dog tale om et supplement til svar, der allerede var afgivet den 19. januar og den 20. februar 1998, hvilket fremgår af den appellerede doms præmis 66, og for det tredje, at selv om det endelige mødereferat blev indleveret til Retten den 19. marts 1998 og stillet til appellantens disposition den følgende dag, var udkastet til dette mødereferat imidlertid blevet fremlagt nogle uger før med henblik på opfyldelse af en kendelse afsagt af Retten den 16. februar 1998, således som det fremgår af den appellerede doms præmis 64. Endvidere bestrider Kommissionen, at appellanten blev sat i en vanskelig situation som følge af den sene fremlæggelse af dokumenter, den gør opmærksom på, at appellanten ikke nævner noget konkret punkt, hvor virksomhedens stilling blev forringet på grund af de omstændigheder, som den nu klager over, og den gør gældende, at appellanten ikke anmodede Retten om at udsætte retsmødet på grund af tidspunktet for fremlæggelsen af visse dokumenter, som virksomheden henviser til.

18 Appellanten har i replikken bestridt Kommissionens argumenter. Virksomheden gør navnlig gældende, at de svar, som Kommissionen afgav i januar og februar 1998, var ufuldstændige og ikke gjorde det muligt at vurdere, hvorvidt den anvendte metode for beregning af bøderne var lovlig. Hvad dernæst angår den endelige version af mødereferatet bemærker appellanten, at Kommissionen ikke efterkom en klar og utvetydig anmodning fra Retten og først fremlagde dette dokument dagen før retsmødet.

Domstolens bemærkninger

19 Der skal mindes om, at princippet om overholdelse af retten til kontradiktion udgør et grundlæggende princip i fællesskabsretten. Dette princip ville blive tilsidesat, hvis en retsafgørelse baseredes på faktiske omstændigheder og dokumenter, som parterne eller en af disse ikke har kunnet skaffe sig kendskab til, og som de således ikke har kunnet tage stilling til (dom af 22.3.1961, forenede sager 42/59 og 49/59, SNUPAT mod Den Høje Myndighed, Sml. 1954-1964, s. 247, org.ref.: Rec. s. 99, på s. 156).

20 Det må indledningsvis fastslås, at appellanten ikke har godtgjort, hvorledes den angiveligt sene fremlæggelse af de nævnte dokumenter skulle have skadet virksomheden, dvs. på hvilken måde virksomheden kunne have varetaget sit forsvar bedre, hvis den havde rådet over dokumenterne tidligere.

21 Under alle omstændigheder bemærkes med hensyn til de dokumenter, der blev fremlagt den 14. januar 1998 som følge af den ovennævnte kendelse i sagen NMH Stahlwerke m.fl. mod Kommissionen, at de blev fremlagt tilstrækkeligt længe før retsmødet til, at appellanten kunne gennemgå dem og tage stilling til dem.

22 Hvad angår fremgangsmåden for bødeberegningen fandt Retten i den appellerede doms præmis 628, at denne ikke var en supplerende begrundelse af den anfægtede beslutning. Dokumentet, hvori fremgangsmåden herfor blev forklaret, bestod i en oversigt på en side for hver virksomhed. Det blev indleveret den 19. marts 1998 som supplement til svar, der allerede var afgivet vedrørende dette punkt. I betragtning af langvarigheden af den mundtlige forhandling, som varede fra den 23. til den 27. marts 1998, ses det ikke, at fremlæggelsen af dette dokument blot fire dage før retsmødets begyndelse har kunnet skade appellanten derved, at denne ikke skulle have været i stand til at gøre sig bekendt med dokumentets indhold i tilstrækkeligt omfang til at kunne tage stilling til det.

23 I øvrigt bemærkes, at teksten til udkastet til mødereferat blev fremsendt den 22. januar 1998. Det var alene med henblik på at efterprøve bekræftelsen af den anfægtede beslutning, at den bekræftede kopi af originalen af mødereferatet blev fremlagt den 19. marts 1998. I betragtning af de af parterne fremførte argumenter, der er sammenfattet af Retten i den appellerede doms præmis 104-116, fremgår det ikke, at fremlæggelsen af dette dokument nogle få dage før retsmødet skulle have gjort indgreb i retten til kontradiktion.

24 Med hensyn til de forskellige dokumenter, der blev overgivet til Retten under retsmødet — og som appellanten ikke har karakteriseret nærmere, og hvis betydning for virksomhedens ret til kontradiktion det derfor er umuligt at efterprøve — fremgår det ikke af retsbogen for dette retsmøde, at appellanten skulle have modsat sig fremlæggelsen af disse dokumenter.

25 Det følger af disse omstændigheder, at appellanten ikke har bevist, at Retten tilsidesatte princippet om retten til kontradiktion ved ikke at påse, at virksomheden havde en tilstrækkelig frist til at gøre sig bekendt med de forskellige fremlagte dokumenter og tage stilling til dem.

26 Følgelig er det første led af det første anbringende ugrundet.

Det første anbringendes andet led

27 Appellanten gør gældende, at Retten har begået uregelmæssigheder med hensyn til vidneafhøringen.

28 Appellanten fik ikke lejlighed til før retsmødet at stille spørgsmål til de tre vidner, der blev afhørt af Retten, og blev ikke underrettet om indholdet af de erklæringer, som disse vidner ville afgive. Endvidere blev appellanten frataget retten til at stille spørgsmål til vidnerne eller, mere generelt, at anfægte de erklæringer, som de afgav. Denne tilsidesættelse af appellantens rettigheder er så meget alvorligere, som Retten i den appellerede dom i vidt omfang baserede sig på vidnebeviserne.

29 Kommissionen gør gældende, at fremgangsmåden ved afhøringen af vidnerne var forskriftsmæssig. Appellanten har heller ikke henvist til nogen bestemmelse i Rettens procesreglement, der skulle være overtrådt. Kommissionen minder om, at inden for Fællesskabets retssystem er vidner Fællesskabets retsinstansers vidner og ikke parternes vidner. De spørgsmål, der skal stilles til vidnerne, fastlægges af Retten alene, og denne vurderer efter et frit skøn, om der er anledning til at give parterne mulighed for at stille spørgsmål til dem.

Domstolens bemærkninger

30 Idet fremgangsmåden for afhøring af vidner er nærmere fastlagt i Rettens procesreglement, kan dette led af anbringendet, hvorefter appellantens ret til kontradiktion er tilsidesat, ikke anses for begrundet, medmindre denne beviser, at der blev begået rettergangsfejl, som krænker dens interesser.

31 Artikel 68, stk. 4, andet og fjerde afsnit, i Rettens procesreglement har følgende indhold:

»Vidnerne afhøres af Retten, efter at parterne er indkaldt. Når forklaringen er afgivet, kan retsformanden på parternes anmodning eller af egen drift stille spørgsmål til vidnerne.

[...]

Med retsformandens tilladelse kan parternes repræsentanter stille spørgsmål til vidnerne.«

32 Som det fremgår af retsbogen for retsmødet, der fandt sted ved Retten den 23. marts 1998, meddelte formanden for Anden Udvidede Afdeling, at afdelingen ønskede at høre visse vidner. Det er anført i retsbogen, at parterne ikke fremsatte bemærkninger hertil. Vidnerne blev afhørt i et offentligt retsmøde, hvor samtlige parter var til stede.

33 Det må fastslås, at appellanten ikke har påvist, og at det på ingen måde fremgår, at Retten i nærværende sag begik en fejl ved gennemførelsen af vidneafhøringen. Appellanten har navnlig ikke nævnt noget spørgsmål, som afdelingsformanden skulle have nægtet at stille eller tillade stillet, og retsbogen vedrørende afhøringen indeholder intet om en begæring herom.

34 For så vidt angår de forklaringer, der blev afgivet af vidnerne, og som har kunnet bruges som bevis, er det tilstrækkeligt at fastslå, at appellanten fik lejlighed til at tage stilling til dem under den mundtlige forhandling, der, således som det er nævnt i nærværende doms præmis 22, varede fra den 23. til den 27. marts 1998. I øvrigt fremgår det ikke, at appellanten skulle have indgivet en begæring til Retten om tilladelse til yderligere at undersøge eller knytte bemærkninger til de nævnte forklaringer.

35 Det følger af disse omstændigheder, at det andet led af det første anbringende er ugrundet.

Det første anbringendes tredje led

36 Appellanten kritiserer Retten for en urimeligt langvarig sagsbehandling.

37 Appellanten minder om, at tiden mellem indleveringen af stævningen og afsigelsen af den appellerede dom var 59 måneder. Dommen blev afsagt næsten et år efter optagelsen til votering. Som følge af diverse forsinkelser skete der en udskiftning

af afdelingsformanden, og to af de fem dommere, der var til stede i retsmødet, deltog ikke i rådslagningerne. Dette var til hinder for kontinuiteten i sagens behandling og for en indgående undersøgelse af de rejste spørgsmål.

38 Kommissionen har anført, at såfremt man sammenligner varigheden af sagens behandling i denne sag med den sag, som Domstolen behandlede i dom af 17. december 1998 i sagen Baustahlgewebe mod Kommissionen (sag C-185/95 P, Sml. I, s. 8417), må det konkluderes, at sagsbehandlingen ved Retten ikke varede urimeligt længe i den foreliggende sag. Der må i hvert fald tages hensyn til »særlige omstændigheder« i den nævnte doms forstand, såsom de helt nye spørgsmål vedrørende aktindsigt og de mange processkrifter, der krævedes.

39 Kommissionen bemærker i øvrigt, at udskiftningen af afdelingsformanden ikke er noget unormalt, for den finder sted hvert år. Ligeledes er det forhold, at to af dommerne ikke deltog i voteringen, heller ikke noget unormalt, og var blot en følge af, at deres embedsperiode var udløbet.

40 Appellanten fastholder, at sagsbehandlingen som helhed varede urimeligt længe, og at der ikke kan fremføres nogen objektiv begrundelse for disse forsinkelser. Det er navnlig uundskyldeligt, at Retten brugte 15 måneder til at undersøge de få dokumenter, som Kommissionen havde betegnet som interne. Ifølge appellanten er Kommissionens argumenter endvidere illoyale, eftersom den selv var anledning til mange forsinkelser.

Domstolens bemærkninger

41 Det bemærkes, at det almindelige fællesskabsretlige princip, hvorefter enhver har ret til en retfærdig rettergang, og navnlig ret til rettergang inden en rimelig frist, finder anvendelse under en retssag til prøvelse af en kommissionsbeslutning, hvorved der pålægges en virksomhed bøder for overtrædelse af konkurrenceretten (dommen i sagen Baustahlgewebe mod Kommissionen, præmis 21, og dom af 15.10.2002, forenede sager C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P — C-252/99 P og C-254/99 P, Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 8375, præmis 179).

42 Fristens rimelige karakter vurderes på grundlag af omstændighederne i den enkelte sag, herunder navnlig sagens betydning for den pågældende, dens kompleksitet samt sagsøgerens og de kompetente myndigheders adfærd (dommen i sagen Baustahlgewebe mod Kommissionen, præmis 29, og i sagen Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, præmis 187).

43 Domstolen har i den forbindelse præciseret, at listen over disse kriterier imidlertid ikke er udtømmende, og at vurderingen af fristens rimelige karakter ikke kræver en systematisk undersøgelse af sagens omstændigheder med henblik på hver enkelt af kriterierne, når varigheden af proceduren fremstår som begrundet med hensyn til et enkelt kriterium. Formålet med disse kriterier er at fastslå, om sagsbehandlingstiden for en sag er berettiget eller ej. Sagens komplekse karakter eller den omstændighed, at sagsøgeren udviser forhalende adfærd, kan anvendes til at begrunde en frist, der ved første øjekast synes for lang. Omvendt vil en frist kunne anses for at overskride grænserne for en rimelig frist også med henblik på et enkelt kriterium, navnlig når dens varighed skyldes de kompetente myndigheders adfærd. Varigheden af en processuel fase vil i givet fald umiddelbart kunne kvalificeres som rimelig, når den fremstår som værende forenelig med gennemsnitsfristen for behandlingen af en sag af en type som den omhandlede (dommen i sagen Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, præmis 188).

44 Det bemærkes, at i den foreliggende sag begyndte sagens behandling for Retten med, at appellanten den 13. april 1994 indleverede stævningen med påstand om annullation af den anfægtede beslutning, og at den blev afsluttet den 11. marts 1999, da den appellerede dom blev afsagt. Den varede således næsten fem år.

45 Dette synes længe ved første øjekast. Der skal dog mindes om, at 11 virksomheder anlagde sag med påstand om annullation af den nævnte beslutning på fire processprog.

46 Som det er nævnt i den appellerede doms præmis 51-57, måtte Retten tage stilling til forskellige tvistepunkter vedrørende aktindsigt i dokumenterne fra den administrative procedure. Efter at Kommissionen den 24. november 1994 havde indgivet et sagsmateriale på 11 000 aktstykker vedrørende den anfægtede beslutning og samtidig gjorde gældende, at de aktstykker, der indeholdt forretningshemmeligheder, såvel som institutionens egne interne dokumenter, ikke måtte gøres tilgængelige for de berørte virksomheder, måtte Retten høre parterne herom, gennemgå samtlige dokumenter og afgøre, hvilke dokumenter den enkelte sagsøger kunne få aktindsigt i.

47 Ved kendelse af 19. juni 1996, NMH Stahlwerke m.fl. mod Kommissionen (sagerne T-134/94, T-136/94 — T-138/94, T-141/94, T-145/94, T-147/94, T-148/94, T-151/94, T-156/94 og T-157/94, Sml. II, s. 537), tog Retten stilling til sagsøgernes ret til aktindsigt i aktstykkerne i Kommissionens sagsmateriale, som dels stammede fra sagsøgerne selv, dels fra udenforstående parter i forhold til sagerne, og som Kommissionen havde klassificeret som fortrolige af hensyn til disse parter.

48 Ved den tidligere nævnte kendelse af 10. december 1997 i sagen NMH Stahlwerke m.fl. mod Kommissionen tog Retten stilling til sagsøgernes anmodninger om adgang til de dokumenter, som Kommissionen betegnede som »interne«.

49 De forskellige sager, der var anlagt af andre virksomheder, som var berørt af den anfægtede beslutning, blev forenet med henblik på bevisoptagelsen og den mundtlige forhandling. Som det blev anført i den appellerede doms præmis 58-67, blev der som led i forberedelsen af denne forhandling truffet en række bestemmelser af Retten om bevisoptagelse. I den forbindelse stillede Retten forskellige skriftlige spørgsmål til parterne og anordnede fremlæggelse af dokumenter og høring af vidner.

50 Den mundtlige forhandling blev afsluttet efter retsmødet den 27. marts 1998.

51 Den appellerede dom blev afsagt den 11. marts 1999, dvs. på samme dag som de ti andre domme vedrørende sagerne, der var anlagt til prøvelse af den anfægtede beslutning.

52 Det fremgår af de ovenfor anførte konstateringer, at varigheden af den sagsbehandling, der blev afsluttet med den appellerede dom, navnlig kan forklares med antallet af virksomheder, der havde deltaget i det påtalte kartel og havde anlagt sag til prøvelse af den anfægtede beslutning, hvilket havde nødvendiggjort en parallel behandling af disse forskellige søgsmål, med de retsspørgsmål, der var knyttet til aktindsigten i Kommissionens omfattende sagsmateriale, med den grundige undersøgelse af sagsmaterialet, som Retten foretog, og med de sproglige krav, der stilles i Rettens regler for sagsbehandlingen.

53 Det kan ikke med føje hævdes, at Retten forholdt sig passiv i adskillige måneder, selv om den kun skulle undersøge et lille antal dokumenter. Der skal i så henseende blot henvises til den appellerede doms præmis 51-57, hvori Retten omtalte de foranstaltninger, der var nødvendige med henblik på at tilrettelægge aktindsigten i Kommissionens dokumenter.

54 I modsætning til hvad appellanten gør gældende, kan Kommissionen ikke pålægges ansvaret for en forsinkelse af sagens behandling. Efter at være blevet anmodet herom ved skrivelse fra Rettens Justitskontor af 25. oktober 1994 indgav Kommissionen således sit sagsmateriale til Justitskontoret allerede den 24. november 1994. Den kan heller ikke drages til ansvar for de juridiske problemer — som for hovedpartens vedkommende var nye — der var knyttet til aktindsigten i visse dokumenter, og som Retten måtte løse ved kendelser efter en undersøgelse af de dokumenter, hvorom der var uenighed. I øvrigt fremgår det ikke, at den fremlagde de andre dokumenter, som Retten havde begæret, med urimelig forsinkelse.

55 Med hensyn til den periode på knap et år, der forløb mellem afslutningen af den mundtlige forhandling og afsigelsen af den appellerede dom, må det fastslås, når henses til de i nærværende doms præmis 52 nævnte omstændigheder, at den ikke kan betegnes som urimelig lang.

56 Det følger af det ovenfor anførte i det hele, at varigheden af sagsbehandlingen ved Retten er begrundet i betragtning af sagens særligt komplicerede karakter.

57 For så vidt angår formandsskiftet i den afdeling i Retten, der behandlede sagen, og den omstændighed, at to dommere var forhindret i at deltage i voteringen, bemærkes, at appellanten ikke har påvist, på hvilket punkt Rettens procesreglement skulle være tilsidesat.

58 Det tredje led af det første anbringende er herefter også ugrundet.

59 Det følger af det anførte, at det første anbringende er ugrundet.

Det andet anbringende

60 Med det andet anbringende gøres det gældende, at der forelå væsentlige formelle mangler i forbindelse med vedtagelsen af den anfægtede beslutning.

61 Nærmere bestemt har appellanten for det første anført, at Retten begik en retlig fejl, da den i den appellerede doms præmis 137 fandt, at der ikke var nogen indholdsmæssig forskel mellem versionerne K(94)321/2 og K(94)321/3 af den anfægtede beslutning på den ene side og på den anden side de versioner af beslutningen, der blev meddelt appellanten.

62 Appellanten har for det andet gjort gældende, at Rettens bedømmelse vedrørende bekræftelsen af den anfægtede beslutning er begrundet på en utilstrækkelig og selvmodsigende måde. Navnlig kan den omstændighed, at fotokopien af mødereferatet blev overgivet til Kommissionens repræsentant og derefter af denne til Retten i den samme papæske som kopierne af dokumenterne K(94)321/2 og K(94)321/3, ikke give det mindste grundlag for den af Retten tiltrådte formodning om, at disse dokumenter var blevet vedlagt den originale version af mødereferatet, således som det kræves i artikel 16 i Kommissionens forretningsorden, i den version, der fremgår af Kommissionens afgørelse 93/492/Euratom, EKSF, EØF af 17. februar 1993 (EFT L 230, s. 15). Det var ligeledes med urette, at Retten i den appellerede doms præmis 149 anså det for bevis for, at mødereferatet var underskrevet, at fotokopiens overensstemmelse var bekræftet af Kommissionens faste generalsekretær. Ifølge appellanten kan en fotokopi på ingen

måde bevise ægtheden af det dokument, den reproducerer: Kun fremlæggelsen af den originale version af mødereferatet kunne have bevist, at det opfyldte betingelserne i den nævnte forretningsorden.

63 For det tredje finder appellanten, at Retten burde have kontrolleret datoen for bekræftelsen, da der ikke kan være nogen formodning for, at bekræftelsen har fundet sted på den dato, hvor mødereferatet blev vedtaget.

64 Kommissionen har anført, at anbringendet må afvises, da det anfægter faktiske vurderinger, og subsidiært, at det er ugrundet.

Domstolens bemærkninger

65 Der skal indledningsvis mindes om, at som det fremgår af artikel 32d, stk. 1, KS og artikel 51 i EKSF-statutten for Domstolen, er appel begrænset til retsspørgsmål. Det er derfor alene Retten, der har kompetence til at fastlægge og bedømme de relevante faktiske omstændigheder såvel som til at vurdere beviserne, medmindre disse omstændigheder og beviser er blevet forkert gengivet (jf. i denne retning dom af 1.6.1994, sag C-136/92 P, Kommissionen mod Brazzelli Lualdi m.fl., Sml. I, s. 1981, præmis 49 og 66, dommen i sagen Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, præmis 194, og dom af 10.12.2002, sag C-312/00 P, Kommissionen mod Camar og Tico, Sml. I, s. 11355, præmis 69).

66 Det kan konstateres, at appellanten i denne sag bestrider Rettens bevisbedømmelse. Med det andet anbringende anfægtes således følgende præmisser i den appellerede dom:

— præmis 146, hvori Retten formodede, at dokumenterne K(94)321/2 og K(94) 321/3 var vedlagt mødereferatet

— præmis 147, hvori Retten fandt, at der ikke var påvist nogen indholdsmæssig forskel mellem den version af den anfægtede beslutning, der blev meddelt, og den version, der var vedlagt mødereferatet

— præmis 148, hvori Retten antog, at dokumenterne K(94)321/2 og K(94) 321/3 måtte anses for bekræftet ved Kommissionens formands og generalsekretærs underskrifter på mødereferatets første side

— præmis 149, hvori Retten fandt, at bekræftelsen af genpartens overensstemmelse fra Kommissionens faste generalsekretær udgjorde et tilstrækkeligt bevis for, at den originale version af mødereferatet var forsynet med Kommissionens formands og generalsekretærs originale underskrifter, og

— præmis 151, hvori Retten fastslog, at mødereferatet var blevet forskriftsmæssigt underskrevet af Kommissionens formand og generalsekretær den 23. februar 1994.

67 Vedrørende spørgsmålet, om det var nødvendigt at kræve originalen af mødereferatet fremlagt, bemærkes, at det i medfør af procesreglementets bestemmelser om bevisoptagelse påhviler Fællesskabets retsinstanser at tage stilling til, om fremlæggelse af et dokument er nødvendig under hensyn til sagens faktiske omstændigheder. For så vidt angår Retten fremgår det af bestemmelserne i procesreglementets artikel 49, og artikel 65, litra b), at anmodning om fremlæggelse af dokumenter er en af de foranstaltninger til bevisoptagelse, Retten kan træffe bestemmelse om når som helst under sagens behandling (dom af 6.4.2000, sag C-286/95 P, Kommissionen mod ICI, Sml. I, s. 2341, præmis 49 og 50).

68 I den appellerede doms præmis 149 undersøgte Retten fotokopien af mødereferatet, som var blevet fremlagt for den, og den fandt, at denne fotokopis overensstemmelse med originalen fremgik tilstrækkeligt af den omstændighed, at den første side af dette dokument var forsynet med stemplet »bekræftet genpart, generalsekretær Carlo Trojan«, og at dette stempel var forsynet med den originale underskrift fra Trojan, som var Kommissionens faste generalsekretær.

69 Som det er blevet nævnt i nærværende doms præmis 65, er Retten enekompetent til at bedømme et dokuments bevisværdi, hvilket den gjorde i den appellerede doms præmis 149, og dens afgørelse på dette punkt kan principielt ikke prøves af Domstolen.

70 I betragtning af, at Retten rådede over denne kopi af mødereferatet, som den anerkendte som en bekræftet kopi, var den på ingen måde forpligtet til ex officio at anordne en supplerende bevisoptagelse med henblik på at tilvejebringe originalen af referatet, såfremt den fandt, at en sådan foranstaltning ikke var nødvendig for at bringe sandheden for dagen (jf. i denne retning dommen i sagen Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, præmis 404).

71 Følgelig skal det andet anbringende delvis afvises, delvis forkastes som ugrundet.

Det tredje anbringende

72 Med det tredje anbringende gøres det gældende, at EKSF-traktatens artikel 65, stk. 1, er tilsidesat. Anbringendet er opdelt i to led, idet der ifølge det første foreligger en urigtig retlig kvalifikation af beviserne, og ifølge det andet en fejlagtig fortolkning af denne bestemmelse.

Det tredje anbringendes første led

73 Den retlige kvalifikation, som Retten har foretaget af de beviser, på grundlag af hvilke den fandt, at appellanten havde deltaget i aftaler og former for samordnet praksis vedrørende fastsættelse af priserne og udveksling af oplysninger i strid med EKSF-traktatens artikel 65, stk. 1, er ifølge appellanten urigtig, fordi Retten ikke tog hensyn til sine egne efterfølgende vurderinger angående formålet med, omstændighederne omkring samt indholdet af de drøftelser, som de pågældende virksomheder havde deltaget i inden for rammerne af den overvågningsordning for sektoren, der var indført efter udløbet af den åbenbare kriseperiode.

74 Retten bemærkede således i den appellerede doms præmis 656, at virksomhederne som led i forberedelsen af møder med Kommissionen måtte mødes forinden og udveksle deres synspunkter om den økonomiske situation på markedet og de fremtidige tendenser, især vedrørende priser. Sådanne møder var i øvrigt nødvendige for, at overvågningsordningen for sektoren kunne lykkes. Det fremgår i øvrigt af vidneforklaringen fra Kutscher, der som tidligere tjenestemand i GD III blev afhørt af Retten som vidne, at der under en gunstig økonomisk situation kan forekomme parallelle prisforhøjelser, uden at en aftale er nødvendig. Den appellerede dom hviler følgelig på en selvmodsigende og utilstrækkelig begrundelse.

75 Ifølge Kommissionen undersøgte Retten indgående hvert enkelt bevis for de forskellige overtrædelser, og den bemærker, at appellanten ikke gør gældende, at beviserne er blevet forvansket.

76 Ifølge Kommissionen er det urigtigt, når det påstås, at den omstændighed, at der blev afholdt møder med Kommissionen, er til hinder for at antage, at appellanten deltog i konkurrencebegrænsende aktiviteter. For det første kan dette argument kun vedrøre de overtrædelser, der hævdes at være begået inden for rammerne af Eurofer-udvalget ved navn »Stålbjælkeudvalget« (herefter »Stålbjælkeudvalget«), og ikke aftalerne om fastsættelse af priserne og opdeling af markederne. For det andet henviser Kommissionen til den appellerede doms præmis 539 og 575-579, hvoraf det fremgår, at den adfærd, der foreholdes de pågældende virksomheder, var helt forskellig fra informationsmøderne med Kommissionen.

Domstolens bemærkninger

77 Det bemærkes, at appellanten ikke har fremført noget argument, der kan anfægte de vurderinger, Retten anlagde i den appellerede doms præmis 539-576. I disse præmisser påviste Retten, at de berørte virksomheder i forhold til Kommissionen havde holdt det skjult, at de førte drøftelser, der var til skade for konkurrencen, og hvad der var indholdet af drøftelserne og af de aftaler, som de indgik. I dommens præmis 577 bemærkede Retten, at bestemmelserne i EKSF-traktatens artikel 65, stk. 4, under alle omstændigheder har et objektivt indhold og er bindende såvel for virksomhederne som for Kommissionen, som ikke kan fritage virksomhederne for bestemmelserne

78 Det bemærkes nærmere bestemt, at appellanten ikke kritiserer den appellerede doms præmis 547-557, hvori Retten fandt, at det ikke var bevist, at tjenestemændene i GD III havde haft kendskab til aftalerne om fastsættelse af priserne.

79 Med hensyn til den appellerede doms præmis 656, som appellanten har nævnt til støtte for argumentet om, at begrundelsen i den appellerede dom er selvmodsigende, skal det bemærkes, at denne præmis findes i den del af dommen, hvori Retten behandler overtrædelsernes økonomiske virkninger med henblik på vurderingen af, om bøden var blevet fastsat til et urimeligt højt beløb.

80 I denne del af den appellerede dom undersøgte Retten således et af de kriterier, der sædvanligvis anvendes med henblik på bedømmelsen af en overtrædelses grovhed, hvorved den imidlertid i dommens præmis 650 understregede, at en overtrædelse af EKSF-traktatens artikel 65, stk. 1, kan fastslås, og en bøde pålægges i medfør af denne artikels stk. 5, selv om der ikke foreligger konkurrencebegrænsende virkninger. Som Retten forklarede i dommens præmis 651, er virkningen af en konkurrencebegrænsende adfærd derfor ikke et afgørende kriterium ved fastsættelsen af et passende beløb for bøden. Forhold, der vedrører forsættet, kan have større betydning end forhold, der vedrører disse virkninger, navnlig når der er tale om overtrædelser, der efter deres karakter er alvorlige, såsom fastsættelse af priserne og opdeling af markederne, og disse sidstnævnte forhold forelå i denne sag.

81 Konstateringen i den appellerede doms præmis 656 kan ikke læses isoleret, men skal ses i forbindelse med opbygningen af Rettens argumentation. I dommens præmis 658 anførte Retten imidlertid videre, at det under hensyn til Kommissionens adfærd ikke var muligt at bestemme virkningerne af de i sagen begåede overtrædelser blot ved at sammenligne den situation, der fulgte af de konkurrencebegrænsende aftaler, med den situation, der ville have foreligget, hvis der ikke havde været nogen form for kontakt mellem virksomhederne. Ifølge Retten var det mere relevant at sammenligne situationen som følge af de nævnte aftaler på den ene side og på den anden side den situation, som GD III havde lagt op til og accepteret, og hvor virksomhederne forventedes at holde møder og føre almindelige drøftelser, navnlig vedrørende deres skøn over de fremtidige priser.

82 Retten tog således uden at modsige sig selv Kommissionens adfærd i betragtning med henblik på at vurdere overtrædelsernes økonomiske virkninger, selv om den

samtidig fastslog, at denne adfærd ikke havde haft nogen virkning på det forhold, at de berørte virksomheder fuldt ud havde været vidende om den konkurrencebegrænsende karakter af de påtalte former for praksis.

83 Det første led af det tredje anbringende er følgelig ugrundet.

Det tredje anbringendes andet led

84 Appellanten har anført, at Rettens fortolkning af EKSF-traktatens artikel 65, stk. 1, hviler på en selvmodsigende begrundelse og på en urigtig forståelse af den sammenhæng, hvori denne bestemmelse skal finde anvendelse.

85 Appellanten kritiserer Rettens argumentation for at være tautologisk. Efter at Retten således på et rent bevismæssigt grundlag havde konstateret, at overtrædelserne af EKSF-traktatens artikel 65, stk. 1, var godtgjort, havde den på dette grundlag konkluderet, at appellantens argumenter vedrørende fortolkningen af denne bestemmelse var irrelevante. Herefter afviste den, at EKSF-traktatens artikel 46-48 og artikel 60 havde betydning med henblik på denne fortolkning. Ifølge appellanten burde Retten have undersøgt spørgsmålet om fortolkningen af den nævnte artikel 65, stk. 1, før undersøgelsen af, om overtrædelserne var bevist.

86 Appellanten har endvidere gjort gældende, at Retten ikke har fortolket begrebet »den normale konkurrence« korrekt, idet den hverken tog hensyn til den virkning, som den omstændighed, at traktaten forfølger forskellige mål, kan have på indholdet af dette begreb, eller til betydningen af EKSF-traktatens artikel 46-48.

87 Den appellerede doms begrundelse er selvmodsigende på dette punkt, fordi Retten i dommens præmis 658 tog hensyn til den usikkerhed, som Kommissionen havde skabt vedrørende rækkevidden af begrebet »den normale konkurrence« i forbindelse med fastsættelsen af bødernes størrelse, men ikke tog hensyn til denne usikkerhed i forbindelse med fortolkningen af EKSF-traktatens artikel 65.

88 Som følge af Rettens urigtige fortolkning af begrebet »den normale konkurrence« antog den med urette i den appellerede doms præmis 256, at appellanten havde deltaget i samordnet praksis vedrørende priserne på det britiske marked, selv om virksomhedens adfærd var et resultat af den af Kommissionen indførte overvågningsordning.

89 Det var ligeledes med urette, at Retten fandt, at appellanten havde begået en selvstændig overtrædelse af EKSF-traktatens artikel 65, stk. 1, ved at deltage i en informationsudvekslingsordning inden for Stålbjælkeudvalget, selv om Retten ikke havde påvist overtrædelsens selvstændige karakter på grundlag af en logisk sondring mellem på den ene side de påståede konkurrencebegrænsende virkninger af aftalerne om fastsættelse af priserne og opdeling af markederne og på den anden side virkningerne af informationsudvekslingsordningen.

90 I øvrigt tog Retten ved sin bedømmelse ikke hensyn til de forhandlinger, der nødvendigvis måtte finde sted som led i den af Kommissionen indførte overvågningsordning.

91 Rettens bedømmelse af det pågældende markeds struktur hviler i øvrigt på en utilstrækkelig begrundelse, der i sin helhed er indeholdt i den appellerede doms præmis 390. Deri konstaterede Retten, at markedet var oligopolistisk, men uden at foretage en økonomisk vurdering af dette markeds struktur. Denne er meget forskellig fra det, der er blevet anset for et oligopol i den praksis, som

Kommissionen har fulgt i medfør af Rådets forordning (EØF) nr. 4064/89 af 21. december 1989 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser (EFT L 395, s. 1), i Kommissionens beslutning 92/157/EØF af 17. februar 1992 om en procedure i henhold til EØF-traktatens artikel 85 (IV/31.370 og 31.446 — UK Agricultural Tractor Registration Exchange) (EFT L 68, s. 19), eller i den tyske Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen.

92 Kommissionen har henvist til den appellerede doms præmis 156, hvori Retten angav, hvorledes den ville gennemføre behandlingen af sagen, nemlig ved at fastslå, om de faktiske omstændigheder reelt forelå, før efterprøvelsen af retsgrundlaget for den retlige kvalifikation, der er anvendt i den anfægtede beslutning. Kommissionen finder, at en sådan fremgangsmåde er konsekvent og ikke har ført Retten til i forbindelse med den første del af denne undersøgelse at drage konklusioner, der foregreb resultatet af den anden del.

93 Ifølge Kommissionen forvansker appellanten indholdet af den appellerede doms præmis 658-660, hvori Retten ikke konkluderede, at begrebet »den normale konkurrence« måtte tilpasses, men simpelthen, at Kommissionen havde overdrevet de økonomiske virkninger af de prisfastsættelsesaftaler, der var fastslået i den anfægtede beslutning.

94 Med hensyn til EKSF-traktatens artikel 46-48 bemærker Kommissionen, at Retten i den appellerede doms præmis 587 fandt, at spørgsmålet om virksomhedernes drøftelser med det formål at forsyne Kommissionen med oplysninger ikke var relevant. Retten anførte nemlig, at dette ikke var formålet med de omtvistede aftaler og former for samordnet praksis, at Kommissionen ikke havde påtalt disse drøftelser, og at sådanne drøftelser vedrørende tendenserne på markedet ikke var ensbetydende med, at de i den anfægtede beslutning konstaterede overtrædelser blev begået. Det var følgelig med føje, at Retten fandt, at de pågældende virksomheders aktiviteter måtte betegnes som overtrædelser af EKSF-traktatens artikel 65, stk. 1, og at de ikke var omfattet af begrebet »den normale konkurrence«.

95 Vedrørende informationsudvekslingsordningen har Kommissionen anført, at Retten i den appellerede doms præmis 391-397 foretog en påvisning af, at ordningen begrænsede konkurrencen for så vidt angik handlefriheden for deltagerne i udvekslingen, og i dommens præmis 396, at ordningen førte til en opdeling af markederne som følge af henvisningen til de sædvanlige leveringsmønstre i handelen. Det er derfor en urigtig påstand, at Retten ikke har påvist, at der var tale om en selvstændig overtrædelse.

96 Ifølge Kommissionen må klagepunktet vedrørende det pågældende markeds oligopolistiske struktur afvises, eftersom det er fremsat første gang under appelsagen. Den gør endvidere opmærksom på, at Retten henviste til dom af 18. maj 1962 i sagen Geitling Ruhrkohlen-Verkaufsgesellschaft m.fl. mod Den Høje Myndighed (sag 13/60, Sml. 1954-1964, s. 317, org.ref.: Rec. s. 165), hvori Domstolen fastslog, at et markeds oligopolistiske struktur gjorde det så meget mere nødvendigt at beskytte den resterende konkurrence på markedet.

Domstolens bemærkninger

97 Det må fastslås, at det andet led af det tredje anbringende består af en blanding af diverse klagepunkter mod den appellerede dom.

98 Det skal indledningsvis bemærkes, at nogle af de argumenter, der er fremført i forbindelse med dette led af det tredje anbringende, allerede er blevet besvaret i forbindelse med behandlingen af det første led af det samme anbringende. Dette gælder de klagepunkter mod den appellerede dom, ifølge hvilke Retten for det første ikke tog hensyn til GD III's adfærd, da den fastslog, at der forelå overtrædelser af EKSF-traktatens artikel 65, stk. 1, og den for det andet modsagde sig selv ved at fastslå, at der forelå en overtrædelse af artikel 65, og samtidig i forbindelse med bødefastsættelsen tog i betragtning, at Kommissionen havde skabt en usikkerhed.

99 Der skal foretages en undersøgelse et for et af argumenterne om, for det første, at argumentationen i den appellerede dom er mangelfuld, for det andet, at begrebet »den normale konkurrence« angiveligt er fortolket forkert, og, for det tredje, at der angiveligt er begået en retlig fejl ved konstateringen af, at der foreligger en selvstændig overtrædelse.

100 Hvad for det første angår anbringendet om, at argumentationen i den appellerede dom er mangelfuld, idet Retten skulle have konstateret, at der forelå overtrædelser, endog før den undersøgte spørgsmålet om fortolkningen af EKSF-traktatens artikel 65, stk. 1, er det tilstrækkeligt at konstatere, at Retten i dommens præmis 155 og 156 angav den plan, den ville følge ved sin besvarelse af appellantens talrige anbringender og argumenter vedrørende en tilsidesættelse af denne bestemmelse. I den nævnte præmis 156 bemærkede Retten, at den ville undersøge, hvorvidt de omstændigheder, der udgør gerningsindholdet i de påtalte overtrædelser, reelt forelå, før undersøgelsen af, om den retlige kvalifikation af de nævnte omstændigheder var retligt begrundet.

101 Retten konkluderede i den appellerede doms præmis 239, at de faktiske konstateringer i den anfægtede beslutning var begrundede, at det var bevist, at der faktisk forelå aftaler og samordnet praksis, og at appellantens deltagelse i de nævnte aftaler og former for samordnet praksis var bevist.

102 Det fremgår heraf, at Retten ved sin stillingtagen til disse faktiske konstateringer ikke foregreb spørgsmålet, om overtrædelserne forelå, endog før undersøgelsen af, hvorledes EKSF-traktatens artikel 65, stk. 1, skal fortolkes. Den begrænsede sig til at undersøge de faktiske omstændigheder for derefter som næste led at efterprøve kvalifikationen af de konstaterede former for adfærd.

103 Hvad for det andet angår anbringendet om en urigtig fortolkning af begrebet »den normale konkurrence« bemærkes, at Retten i den appellerede doms præmis 289-296 undersøgte den sammenhæng, som EKSF-traktatens artikel 65, stk. 1, indgår

i. I dommens præmis 297-309 undersøgte den også, hvorvidt traktatens artikel 60 var relevant for bedømmelsen efter den nævnte artikel 65, stk. 1, af den adfærd, der var lagt appellanten til last. I den appellerede doms præmis 310 behandlede den EKSF-traktatens artikel 46-48 og konkluderede derefter i den følgende præmis, at ingen af de i nærværende præmis nævnte bestemmelser tillader virksomhederne at tilsidesætte forbuddet i den nævnte artikel 65, stk. 1, ved at indgå aftaler eller gennemføre samordnet praksis vedrørende prisfastsættelse af den art, der er tale om i nærværende sag.

104 De af Retten i så henseende anførte betragtninger findes i det hele at kunne tiltrædes. Argumentet vedrørende en angiveligt urigtig fortolkning af begrebet »den normale konkurrence« er derfor ugrundet.

105 For det tredje følger det af dommene vedrørende markedet for traktorer (Rettens domme af 27.10.1994, sag T-34/92, Fiatagri og New Holland Ford mod Kommissionen, Sml. II, s. 905, og sag T-35/92, Deere mod Kommissionen, Sml. II, s. 957, samt Domstolens domme af 28.5.1998, sag C-7/95 P, Deere mod Kommissionen, Sml. I, s. 3111, og sag C-8/95 P, New Holland Ford mod Kommissionen, Sml. I, s. 3175), hvori Retten og Domstolen for første gang undersøgte en informationsudvekslingsaftale i henhold til EF-traktaten — og hvis generelle synspunkter kan overføres på EKSF-traktaten — at en sådan aftale er i strid med konkurrencereglerne, såfremt den formindsker eller fjerner usikkerhedsgraden vedrørende det relevante markeds funktion og følgelig begrænser konkurrencen mellem virksomhederne (jf. navnlig Domstolens dom i sagen Deere mod Kommissionen, præmis 90).

106 De for begrebet samordnet praksis forudsatte kriterier koordination og samarbejde, som langt fra stiller krav om udarbejdelse af en egentlig »plan«, skal nemlig forstås ud fra den grundtanke, der ligger bag EF-traktatens og EKSF-traktatens konkurrenceregler, og hvorefter enhver erhvervsdrivende uafhængigt skal tage stilling til den politik, han vil føre på det fælles marked, og de vilkår, han

vil tilbyde sin kundekreds (Domstolens dom i sagen Deere mod Kommissionen, præmis 86 og den deri nævnte retspraksis).

107 Selv om dette krav om uafhængighed ganske vist ikke udelukker de erhvervsdrivendes ret til rationelt at tilpasse sig deres konkurrenters konstaterede eller antagelige adfærd, udelukker det imidlertid kategorisk enhver direkte eller indirekte kontakt mellem sådanne erhvervsdrivende, som har til formål eller til følge, at der opstår konkurrencevilkår, som ikke svarer til det pågældende markeds normale vilkår i betragtning af produkternes eller de præsterede tjenesteydelsers art, størrelsen og antallet af virksomheder på markedet samt dettes omfang (Domstolens dom i sagen Deere mod Kommissionen, præmis 87 og den deri nævnte retspraksis).

108 I præmis 88-90 i dommen i sagen Deere mod Kommissionen bekræftede Domstolen det generelle udgangspunkt, som Retten havde anvendt i sin argumentation, nemlig

— at gennemsigtige forhold mellem de erhvervsdrivende principielt vil skærpe konkurrencen mellem leverandørerne, for den omstændighed, at en erhvervsdrivende i denne situation tager hensyn til de oplysninger, han har i kraft af informationsudvekslingsordningen, for at tilpasse sin adfærd til markedet, vil næppe, når henses til udbuddets opsplittede karakter, for de andre forhandlere formindske eller fjerne nogen usikkerhed med hensyn til forudsigeligheden af virksomhedens konkurrenters adfærd

— at en udveksling af oplysninger om markedet på et stærkt koncentreret oligopolistisk marked imidlertid vil give virksomhederne kendskab til deres konkurrenters placeringer på markedet og deres forretningsstrategi og således sandsynligvis mærkbart vil begrænse den konkurrence, der findes mellem de erhvervsdrivende.

109 I præmis 89 i dommen i sagen Deere mod Kommissionen bemærkede Domstolen endvidere, at Retten havde taget hensyn til de udvekslede oplysningers fortrolige og detaljerede karakter, til deres regelmæssighed samt til det forhold, at de kun var beregnet for de virksomheder, der deltog i udvekslingen, men ikke blev givet til disses konkurrenter eller til forbrugerne.

110 For så vidt angår konstateringen af, at stålbjælkemarkedet i nærværende sag havde en oligopolistisk struktur, skal det bemærkes, at dette er en faktisk vurdering, der af de i nærværende doms præmis 65 anførte grunde ikke kan efterprøves af Domstolen under en appelsag.

111 Når henses til den i nærværende doms præmis 105-109 omtalte retspraksis og i betragtning af de forskellige konstateringer, som Retten foretog i den appellerede doms præmis 383-390, hvoraf det fremgår, at de omtvistede informationsudvekslingsordninger formindskede graden af usikkerhed vedrørende markedets funktion, var det med rette, at Retten i dommens præmis 391 på dette grundlag fandt, at disse ordninger klart påvirkede deltagernes handlefrihed. Det er ligeledes med føje, at Retten på grundlag af de konstateringer, den foretog i dommens præmis 392-396, i dommens præmis 397 fastslog, at virksomhederne, der deltog i disse ordninger, havde en væsentligt begrænset handlefrihed.

112 Det er derfor med føje, at Retten konkluderede, at informationsudvekslingsordningen udgjorde en selvstændig overtrædelse.

113 Det fremgår af det anførte i det hele, at det andet led af det tredje anbringende er ugrundet.

114 Følgelig er det tredje anbringende ugrundet.

Det fjerde anbringende

115 Ifølge det fjerde anbringende begik Retten retlige fejl, da den i den appellerede doms præmis 77-103 undersøgte og forkastede argumenterne om, at Kommissionen havde tilsidesat appellantens ret til kontradiktion under den administrative procedure.

116 Appellanten har anført, at i henhold til retspraksis vedrørende aktindsigt, således som den er blevet fastlagt i Rettens domme af 29. juni 1995, Solvay mod Kommissionen (sag T-30/91, Sml. II, s. 1775), Solvay mod Kommissionen (sag T-31/91, Sml. II, s. 1821), Solvay mod Kommissionen (sag T-32/91, Sml. II, s. 1825), ICI mod Kommissionen (sag T-36/91, Sml. II, s. 1847), og ICI mod Kommissionen (sag T-37/91, Sml. II, s. 1901), skal følgende tages i betragtning:

— arten af de af Kommissionen fremsatte beskyldninger mod en virksomhed

— princippet om, at det ikke tilkommer Kommissionen at bestemme, hvilke dokumenter der faktisk eller potentielt er relevante for at sætte virksomheden i stand til at forsvare sig mod disse beskyldninger

— princippet om parternes ligestilling, der indebærer, at virksomheden har adgang til de samme oplysninger som Kommissionen.

117 Appellanten gør gældende, at i den foreliggende sag blev en række dokumenter og forklaringer vedrørende GD III's rolle først stillet til disposition under retssagen. Disse dokumenter var imidlertid relevante for appellantens forsvar under den administrative procedure.

118 Appellanten har endvidere anført, at der foreligger en retlig fejl i forbindelse med Rettens bedømmelse, hvorefter Kommissionens undersøgelse af institutionens egen rolle havde opfyldt de gældende forpligtelser vedrørende sagsbehandlingen. Retten modsagde navnlig sig selv med udtalelsen om, at dokumenterne vedrørende Kommissionens interne undersøgelse ikke var relevante for appellantens forsvar under den administrative procedure, selv om den havde anordnet disse dokumenter fremlagt under retssagen og henviste til dem flere gange i den appellerede dom.

119 Appellanten gør yderligere gældende, at i modsætning til, hvad Retten anfører i den appellerede doms præmis 101, er virksomhedernes processuelle rettigheder ikke tilstrækkeligt sikret ved den adgang, de har til at indbringe et søgsmål for Retten.

120 I den forbindelse foreligger der ifølge appellanten en modsigelse mellem den appellerede doms præmis 320, hvori Retten afviste appellantens argument om, at Kommissionen var bekendt med harmoniseringen af strukturen og af priserne for tillæg og tolererede dette forhold, og dommens præmis 558, hvori det på grundlag

af et dokument udarbejdet af Kommissionen anføres, at denne reelt var bekendt med den bestående praksis vedrørende harmonisering af »tillæg«. Efter appellantens opfattelse kunne Retten kun bedømme spørgsmålet ved at anordne bevisoptagelse og ved at undersøge samtlige relevante dokumenter og ikke kun nogle af dem.

121 Kommissionen bemærker, at den af appellanten påberåbte retspraksis vedrører aktstykker i Kommissionens besiddelse, mens de dokumenter, som appellanten nævner i appelskriftet, er Kommissionens interne dokumenter, dvs. dokumenter, som denne ikke er forpligtet til at fremlægge for virksomheder, der er genstand for en undersøgelse.

122 Appellanten beviser ikke, hvorledes de argumenter, som virksomheden fremførte under den administrative procedure, skulle kunne være blevet styrket, hvis den havde haft adgang til de pågældende dokumenter, og nævner navnlig ikke noget dokument, der kunne have været den til hjælp til at forsvare sin opfattelse.

123 Med hensyn til dokumenterne vedrørende Kommissionens interne undersøgelse har den gjort gældende, at der ikke er nogen modsigelse mellem det forhold, at Retten fastslog, at de pågældende dokumenter ikke skulle fremlægges under den administrative procedure, og det forhold, at den anordnede dem fremlagt under retssagen. Disse dokumenter udgjorde nemlig ikke beviser, som Kommissionen ville anvende over for en af de berørte virksomheder. I øvrigt fastslog Retten, at Kommissionen havde taget behørigt hensyn til de nævnte virksomheders bemærkninger under undersøgelsen.

124 Vedrørende harmoniseringen af tillæggene har Kommissionen anført, at appellanten søger at opnå, at Domstolen foretager en fornyet undersøgelse af

de faktiske omstændigheder, som Retten allerede har vurderet. I betragtning af den indgående undersøgelse af beviserne og af de relevante retlige begreber, som Retten foretog, finder Kommissionen i øvrigt, at den omstændighed, at Retten ikke anordnede en supplerende bevisoptagelse vedrørende dette punkt, ikke kan udgøre en tilsidesættelse af retten til kontradiktion.

Domstolens bemærkninger

125 Det bemærkes, at aktindsigten i konkurrencesager navnlig har til formål at give adressaterne for en meddelelse af klagepunkter mulighed for at gøre sig bekendt med bevismaterialet i Kommissionens sagsakter, således at de på et relevant grundlag kan udtale sig om de konklusioner, som Kommissionen på grundlag af dette materiale har anført i meddelelsen af klagepunkter (dom af 8.7.1999, sag C-51/92 P, Hercules Chemicals mod Kommissionen, Sml. I, s. 4235, præmis 75 og den deri nævnte retspraksis, samt dommen i sagen Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, præmis 315).

126 Retten til aktindsigt i Kommissionens sagsakter skal således sikre en effektiv udøvelse af retten til kontradiktion (jf. dommen i sagen Hercules Chemicals mod Kommissionen, præmis 76), hvilken ret henhører både under fællesskabsrettens grundlæggende principper og er knæsat ved EMK's artikel 6 (dommen i sagen Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, præmis 316).

127 Tilsidesættelse af retten til aktindsigt i Kommissionens sagsakter under proceduren forud for vedtagelsen af beslutningen kan principielt medføre annullation af beslutningen, når der er gjort indgreb i den pågældende virksomheds ret til kontradiktion (dommen i sagen Hercules Chemicals mod Kommissionen, præmis 77, og i sagen Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, præmis 317).

128 I så fald afhjælpes den skete tilsidesættelse ikke blot ved, at der senere er blevet givet aktindsigt, navnlig under en retssag, hvis genstand eventuelt er en påstand om annullation af den anfægtede beslutning. Såfremt der er blevet givet aktindsigt på dette trin, skal den pågældende virksomhed ikke bevise, at Kommissionens beslutning, såfremt virksomheden havde haft adgang til de ikke-meddelte dokumenter, ville have fået et andet indhold, men blot, at den havde kunnet anvende de pågældende dokumenter til sit forsvar (jf. i denne retning dommen i sagen Hercules Chemicals mod Kommissionen, præmis 78, 80 og 81, samt i sagen Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, præmis 318).

129 I den foreliggende sag bemærkes, at de dokumenter, som appellanten henviser til i forbindelse med det fjerde anbringende, ikke er dokumenter, der indgår i sagsakten, som Kommissionen har oprettet med henblik på undersøgelsen af spørgsmålet, om der foreligger en overtrædelse af konkurrencereglerne, men derimod Kommissionens interne dokumenter, som efter deres art er fortrolige.

130 Uanset disse dokumenters fortrolige karakter undersøgte Retten med rette, om afslaget på at stille dem til rådighed var berettiget og havde gjort indgreb i appellantens ret til kontradiktion. Den efterprøvede således med føje, om de omtvistede dokumenter kunne være anvendt til appellantens forsvar.

131 I den appellerede doms præmis 100 konstaterede Retten, at Kommissionens interne dokumenter klart ikke indeholdt diskulperende oplysninger. I den forbindelse fremgår det ikke af nogen af de dokumenter, som appellanten har nævnt i appelskriftet, at Retten skulle have begået en retlig fejl, eller at den skulle have fordrejet de faktiske omstændigheder eller bevismaterialet ved at konkludere, at disse dokumenter ikke indeholdt diskulperende oplysninger. Dokumenterne beskriver således de generelle tendenser på stålmarkedet, men viser på ingen måde, at tjenestemændene i GD III var bekendt med eller ligefrem tilskyndede til den ulovlige adfærd, der lægges appellanten til last.

132 I modsætning til hvad appellanten har gjort gældende, kan den omstændighed, at Retten anordnede en foranstaltning vedrørende bevisoptagelse, ikke begrunde nogen form for konklusion vedrørende spørgsmålet, hvorvidt de pågældende dokumenter kunne være anvendt til appellantens forsvar under den administrative procedure. De forskellige citater fra disse dokumenter i den appellerede dom viser heller ikke på nogen måde, at de kunne være anvendt hertil.

133 Under alle omstændigheder bemærkes, at Retten i den appellerede doms præmis 97 også fastslog, at de berørte virksomheder havde været i stand til at henvise til de dokumenter i deres besiddelse, som angiveligt var til deres fordel, i deres svar på meddelelsen af klagepunkter. Denne konstatering er ikke bestridt af appellanten.

134 Det bemærkes herved, således som generaladvokaten med rette har anført i punkt 43-45 i forslaget til afgørelse, at såfremt appellanten ved at benytte andre kilder, herunder virksomhedens egne kilder, kunne få kendskab til de oplysninger, der fandtes i de omtvistede dokumenter, kan det ikke med rette hævdes, at aktindsigten i Kommissionens dokumenter var nødvendig eller blot relevant for appellantens forsvar under den administrative procedure.

135 Der er herefter ikke grundlag for argumentet om, at retten til kontradiktion er tilsidesat på grund af manglende aktindsigt i Kommissionens sagsakter under den administrative procedure.

136 For så vidt angår appellantens argument vedrørende aftalerne om harmonisering af strukturen og priserne for tillæg skal det blot bemærkes, at argumentet vedrører Rettens vurdering af beviser, og at en sådan vurdering, således som det er nævnt i nærværende doms præmis 65, principielt ikke kan efterprøves af Domstolen.

137 Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt Retten burde have anordnet fremlæggelse af andre dokumenter, skal der henvises til det i nærværende doms præmis 67 nævnte princip. Eftersom Retten rådede over dokumenter, som den anså for bevis, var den på ingen måde forpligtet til at anordne en supplerende bevisoptagelse, hvis den fandt, at en sådan foranstaltning ikke var nødvendig for at bringe sandheden for dagen.

138 Det fjerde anbringende er følgelig for en dels vedkommende uegnet til realitetsbehandling og for en dels vedkommende ugrundet.

Det femte anbringende

139 Med det femte anbringende, som er opdelt i to led, gøres det gældende, at EKSF-traktatens artikel 15 er anvendt forkert for så vidt angår begrundelsen for bødens størrelse i den anfægtede beslutning.

Det femte anbringendes første led

140 Med det første led af det femte anbringende kritiserer appellanten den appellerede doms præmis 629 og 630. Ifølge virksomheden har Retten begået en retlig fejl ved at antage, at den omstændighed, at den anfægtede beslutning ikke indeholder særlige oplysninger vedrørende beregningen af bøden, ikke udgjorde en tilsidesættelse af begrundelsespligten i henhold til EKSF-traktatens artikel 15, som kunne berettige, at den pålagte bøde helt eller delvis blev ophævet.

141 Kommissionen har gjort gældende, at appellanten ikke anfægter den appellerede doms præmis 624 og 625, der i sig selv indeholder begrundelsen for Rettens bedømmelse, idet de andre præmisser i denne dom vedrørende begrundelsen for bøden må anses for supplerende betragtninger. Følgen heraf er, at selv om Domstolen skulle finde disse andre præmisser urigtige, bør den ikke ophæve dommen, hvis den finder, at disse præmisser ikke udgør væsentlige elementer i Rettens argumentation.

142 Kommissionen minder om, at Retten fandt, at det var ønskeligt, men ikke et absolut lovlighedskrav, at der gives oplysninger om bødeberegningen i beslutningen, hvorved bøden pålægges. Den bemærker yderligere, at den efter den anfægtede beslutning har vedtaget retningslinjer for beregningen af bøderne.

143 Appellanten har i replikken anført, at det var ved hjælp af de af Kommissionen meddelte supplerende oplysninger, at det var muligt at påpege de fejl, Kommissionen begik ved beregningen af appellantens bøde, således som det fremgår af den appellerede doms præmis 690 og 691. Appellanten fastholder, at Retten begik en retlig fejl med sin antagelse om, at forpligtelsen til at begrunde bødens størrelse ikke var tilsidesat i den anfægtede beslutning.

Domstolens bemærkninger

144 Det bemærkes, at EKSF-traktatens artikel 15, stk. 1, bestemmer, at »Kommissionens beslutninger, henstillinger og udtalelser skal begrundes og henvise til de udtalelser, som skal indhentes«.

145 Det fremgår af fast retspraksis, at forpligtelsen til at begrunde en individuel beslutning har til formål at gøre det muligt for Domstolen at efterprøve beslutningens lovlighed samt at give den berørte part de oplysninger, ved hjælp af hvilke det kan fastslås, om der er grundlag for beslutningen, eller om der muligvis foreligger en sådan fejl, at den kan anfægtes (dom af 7.4.1987, sag 32/86, Sisma mod Kommissionen, Sml. s. 1645, præmis 8).

146 Det er i nærværende sag med rette, at Retten i den appellerede doms præmis 624 fandt, at den anfægtede beslutning i betragtning 300-312, 314 og 315 indeholdt en tilstrækkelig og relevant gengivelse af de faktorer, der var taget i betragtning ved bedømmelsen af grovheden, generelt betragtet, af de forskellige påtalte overtrædelser.

147 I betragtning 300 til den anfægtede beslutning omtales således overtrædelsernes grovhed, og det angives, hvilke forhold der blev taget i betragtning med henblik på fastsættelsen af bøden. Herved blev der i betragtning 301 taget hensyn til den økonomiske situation inden for stålindustrien, i betragtning 302-304 til overtrædelsernes økonomiske konsekvenser, i betragtning 305-307 til den omstændighed, at i det mindste visse af virksomhederne var opmærksomme på, at deres adfærd var eller kunne være i strid med EKSF-traktatens artikel 65, i betragtning 308-312 til de misforståelser, der kunne være opstået under kriseordningen, og i betragtning 316 til overtrædelsernes varighed. Den anfægtede beslutning angiver derudover i detaljer den enkelte virksomheds deltagelse i hver enkelt overtrædelse.

148 Det må fastslås, at oplysningerne i beslutningen gjorde det muligt for den berørte virksomhed at få kendskab til begrundelserne for den trufne foranstaltning, således at den kunne gøre sine rettigheder gældende, og gjorde det muligt for Fællesskabets retsinstanser at efterprøve den nævnte beslutnings lovlighed. Følgelig har Retten ikke overtrådt EKSF-traktatens artikel 15 ved at anse beslutningen for tilstrækkeligt begrundet for så vidt angår fastsættelsen af bødernes størrelse.

149 Med hensyn til angivelsen af taloplysninger vedrørende fremgangsmåden for bødeberegningen skal der mindes om, at sådanne oplysninger, uanset hvor nyttige og ønskelige de er, ikke er uundværlige, for at begrundelsespligten er overholdt i forbindelse med en beslutning, hvorved der pålægges bøder, idet Kommissionen under alle omstændigheder ikke kan undlade at udøve sit skøn ved udelukkende og mekanisk at anvende matematiske formler (dom af 16.11.2000, sag C-291/98 P, Sarrió mod Kommissionen, Sml. I, s. 9991, præmis 75-77, og dommen i sagen Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, præmis 464).

150 Den omstændighed, at det kun var fremlæggelsen af disse talmæssige oplysninger, der gjorde det muligt at opdage visse beregningsfejl, er ikke tilstrækkelig til, at begrundelsen for den anfægtede beslutning kan anses for utilstrækkelig, da Fællesskabets retsinstanser, når de efterprøver en sådan beslutning, kan begære alle de oplysninger fremlagt, som de finder nødvendige. Det er i den foreliggende sag uomtvistet, at Retten anmodede Kommissionen om og fra denne modtog alle de talmæssige oplysninger, der muliggjorde en grundig kontrol af metoden for bødeberegningen.

151 Følgelig er det første led af det femte anbringende ugrundet.

Det femte anbringendes andet led

152 Med det andet led af det femte anbringende gør appellanten gældende, at der foreligger en modsigelse mellem den appellerede doms præmis 676, hvori Retten udtaler, at »der ikke [kan] være tale om en eventuel misforståelse vedrørende rækkevidden af traktatens artikel 65, stk. 1«, og dommens præmis 658 og 659, hvori Retten anerkender, at GD III skabte en vis usikkerhed med hensyn til rækkevidden af begrebet »den normale konkurrence« i denne EKSF-traktatbestemmelses forstand. Ifølge appellanten burde Retten have foretaget en yderligere nedsættelse af bøden i lyset af dens antagelse om, at Kommissionen havde givet anledning til en vis usikkerhed med hensyn til fortolkningen af den nævnte bestemmelse. Rettens afvisning af, at appellanten kunne påberåbe sig formildende

omstændigheder, hviler på en selvmodsigende begrundelse, hvilket berettiger en ophævelse af den appellerede dom.

153 Ifølge Kommissionen indeholder den appellerede dom ingen modsigelse vedrørende fortolkningen af begrebet »den normale konkurrence«, når henses til Rettens konstateringer, hvorefter de berørte virksomheder bestræbte sig på at holde det skjult for Kommissionen, hvad der var den reelle karakter og rækkevidde af deres kontakter, og til den omstændighed, at virksomhederne kunne have rettet forespørgsel til Kommissionens GD IV (Generaldirektoratet for »Konkurrence«), såfremt de havde haft den mindste tvivl vedrørende lovligheden af disse kontakter. En yderligere nedsættelse af bøden havde derfor ikke kunnet berettiges på dette grundlag.

Domstolens bemærkninger

154 Det skal bemærkes, at dette led af anbringendet vedrører spørgsmål, der allerede er blevet besvaret i nærværende doms præmis 77-83 i forbindelse med behandlingen af det første led af det tredje anbringende.

155 Det følger af det anførte, at det femte anbringende må forkastes som ugrundet.

Det sjette anbringende

156 Appellanten har anført, at Retten ikke har foretaget en korrekt udøvelse af den beføjelse til at efterprøve og annullere den anfægtede beslutning, som den er tillagt

i EKSF-traktatens artikel 33. Således annullerede den ikke denne beslutnings artikel 1, hvori det fastslås, at appellanten begik overtrædelser af traktatens artikel 65, stk. 1, i perioden før den 1. juli 1988, selv om Retten i den appellerede doms præmis 524 fastslog, at »Kommissionen ikke i forhold til sagsøgeren har bevist, at der foreligger en overtrædelse i forbindelse med aktiviteterne i Stålbjælkeudvalget for perioden før den 1. juli 1988«.

157 Kommissionen bemærker, at den eneste overtrædelse før den 1. juli 1988, som appellanten faktisk beskyldes for i den anfægtede beslutning, er virksomhedens deltagelse i aftalen om at forhøje priserne i Tyskland og i Frankrig, der er nævnt i beslutningens betragtning 224. I den appellerede doms præmis 170 fandt Retten imidlertid, at der ikke var ført tilstrækkeligt bevis for, at appellanten havde deltaget i den nævnte aftale.

158 Kommissionen har anført, at der under alle omstændigheder ikke er blevet pålagt appellanten en bøde for overtrædelser før den 1. juli 1988.

159 Appellanten har i replikken gjort gældende, at de af Kommissionen anførte betragtninger ikke kan begrunde en afvisning af at annullere den anfægtede beslutnings artikel 1 for så vidt angår aftalen om at forhøje priserne i Tyskland og i Frankrig.

Domstolens bemærkninger

160 Det må fastslås — således som generaladvokaten med rette har anført i punkt 114 i forslaget til afgørelse — at den anfægtede beslutnings artikel 1 henviser til en overtrædelsesperiode, der ikke omfatter perioden før den 1. juli 1988. Det er i den

forbindelse ubestridt, at appellanten ikke er blevet pålagt nogen bøde for denne periode.

161 Følgelig kunne Retten ikke have annulleret den anfægtede beslutnings artikel 1 for så vidt angår prisaftaler fra før den 1. juli 1988.

162 For så vidt angår den anfægtede beslutnings betragtning 224 er det tilstrækkeligt at bemærke, at den ikke har haft virkninger for beslutningens dispositive del, og at det derfor ikke var påkrævet, at Retten annullerede den specielt. Appellantens interesser blev i tilstrækkeligt omfang varetaget ved Rettens konstatering i den appellerede doms præmis 170, hvorefter der ikke i fornødent omfang var ført bevis for virksomhedens deltagelse i aftalen om at forhøje priserne i Tyskland og i Frankrig.

163 Det følger af det anførte, at Retten ikke begik en retlig fejl ved ikke at annullere den anfægtede beslutnings artikel 1 for perioden før den 1. juli 1988.

164 Følgelig er det sjette anbringende ugrundet.

165 Det følger af samtlige anførte betragtninger, at appellen skal forkastes.

Sagens omkostninger

166 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, der i medfør af artikel 118 finder anvendelse i appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagens

omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at appellanten tilpligtes at betale sagens omkostninger, og appellanten har tabt appelsagen, pålægges det denne at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

1) **Appellen forkastes.**

2) **Corus UK Ltd betaler sagens omkostninger.**

Wathelet Edward La Pergola

Jann von Bahr

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 2. oktober 2003.

R. Grass M. Wathelet

Justitssekretær Formand for Femte Afdeling